

handling. Det er kun §§ 1 og 2 samt den af 5 Medlemmer foreslaaede nye § 3, der er under Forhandling.

Forslaget under den 14de Afstemningspost til § 3 kan vistnok paaberaabes under dette Afsnit, forsaavidt man deraf vil drage en Slutning med Hensyn til de foreslaaede Commissionser overhovedet; men, naar man gaaer ind paa en Discussion om, hvorvidt Detaillen af Bestemmelserne i § 3 eller dertil stillede Forslag er rigtig eller ikke, og foreslaaer Forandring heri, saa gaaer dette ud over Forhandlingerne over dette Afsnit, og hører derimod til et Afsnit, som først senere vil komme under Forhandling.

Sørensen: Jeg beider da om Undskyldning, fordi jeg er gaaet ind derpaa.

Madvig: Da det Lovforslag, der nu forhandles eller snarere det, hvoraf det, der nu er under Forhandling, er fremkommet, var til 1ste Behandling her i Salen, udtalte jeg mig temmelig stærkt for, at det Forslag, som da forelaa, maatte betragtes som ubrugeligt, og at der ikke kunde fremkomme nogen Lov deraf, med mindre det undergik meget væsentlige Modificationer. Dette er ogsaa skeet, saaledes at det oprindelige Forslag er forsvundet for et Lovforslag, der er udarbejdet af det nedsatte Udvalg. Det, jeg især dengang udtalte mig mod, var den vilkaarlige Frihed, der ved det oprindelige Udkast gaves deels Majoratsbestidderne, deels dem, der som Embedsmænd eller Bestyrere for Diebliffet havde Indflydelse paa de offentlige Stiftelsers eller Embeders Gods, til at afhænde Godserne uden anden Control end Jagttagelse af en mindste Priis, der fastsattes, saaledes at i ethvert Tilfælde Salget skete langt under den virkelige Verdi. Dette er nu aldeles forsvundet; der er fastsat en Control for Bestemmelsen af den mindste Priis, hvorfor Godserne kunne afhændes fra Majoratsbestiddernes Side, og med Hensyn til offentlige Stiftelsers Gods og Gods, der er tillagt Embeder, er den tidligere Bestemmelse aldeles udgaaet og vil kun igjen komme ind i Forslaget, hvis et meget omfattende Endringsforslag, som senere vil komme under Forhandling, maatte blive vedtaget. Jeg udtalte mig imidlertid ogsaa om et andet

Punct i det oprindelige Forslag, der ogsaa er gaaet ud af det Forslag, der nu foreligger til Behandling og som er stillet af 4 Medlemmer af Udvalget. Men det Punct, som er gaaet ud af det oprindelige Forslag, søges indbragt igjen ved et Endringsforslag, der er stillet af 5 ærede Landstingsmænd og er opført paa Afstemningslisten under Nr. 5. Det er om dette Forslag, jeg skal udtale mig med et Par Ord, og saaledes at jeg sætter det i Forbindelse med det Endringsforslag, der er opført under andet Afstemningspunct og er stillet af den ærede 8de Landstingsmand for anden Kredts (B. Christensen). Ligesom jeg nemlig er mod det Forslag, der er stillet under Nr. 5, saaledes som det idetmindste nu foreligger, saaledes sympathiserer jeg særdeles meget med den Anskuelse, hvorfra det under andet Afstemningspunct opførte Forslag gaaer ud, om jeg end ikke ganske kan stemme derfor. Jeg troer nemlig, at ved alle de Forhandlingener, der ere førte angaaende Fæstegodsens Overgang til Selveiendom, er den Tanke enten bleven meget stærkt udtalt eller dog i alt Fald løselig berørt, at man ikke blot vilde Selveiendom, men tillige væsentlig vilde Selveiendom for den nuværende Fæstebefolkning paa de Godser, der skulle overgaae til Selveiendom. Om der endog har været megen Forfjellighed i Anskuelserne om den Grad af Berettigelse eller Billighed, der talte for Fæstebefolkningen, har der dog været en ganske almindelig Stemning for, at der var en vis Grad af Billighed, der gjorde, at man maatte ønske at conservere den hidtilværende Fæstebefolkning og at skaffe den Udgang til at faae Selveiendom. Jeg kan altsaa forsaavidt ikke Andet end væsentlig stemme med dem, der troe, at, naar der fastsættes Noget ved Lov om Fæstes Overgang til Selveiendom, maa der ikke alene tages et vist Hensyn til de Fæstere, der nu ere ilive, men ogsaa, naar de afgaae og Stederne blive fæsteledige, og Lovgivningen blander sig i dette Forhold, til deres Efterladte — ikke til deres designerede Efterfølger; thi ham kan jeg ikke interessere mig for — men til deres virkelige Efterladte. Dette finder jeg billigt; men jeg indrømmer, at ligeoverfor denne Billighed staaer den positive Ret og hidtil